

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVII.

V Ljubljani, v soboto, dne 17. marca 1934.

Štev. 32.

Rimska

posvetovanja

Poučen primer, kako so gospodarski interesi močnejši od vseh političnih želj, dokazujejo sedanja rimska posvetovanja med Mussolinijem, Gömbösem in Dollfussom. Če bi odločevali le politični momenti, potem bi na teh posvetovanjih takoj prišlo do soglasnosti, najbrže pa niti ne bi bila potrebna, ker bi se ob Suvichevem obisku na Dunaju in v Budimpešti ustanovil oni od Mussolinija propagirani carinski blok, ki bi se kot klin zagodil med Malo antanto. Toda gospodarski razlogi so se izkazali močnejši od vseh političnih in tako so se rimska posvetovanja preokrenila v čisto drugo smer.

Svojo akcijo v Podonavju je začel Mussolini predvsem iz dveh razlogov: da odtegne Avstrijo popolnoma vplivu Nemčije in da oslabi z ustvaritvijo protibloka — Malo antanto. Gospodarski računi Madjarske, ki ne more pogrešati žitnega trga Nemčije in za katerega Italija ne more nuditi nobenega nadomestila, ti razlogi so povzročili, da se skuša najti v Rimu rešitev, ki bi pritegnila k sodelovanju tudi Nemčije. Iz gospodarskih razlogov ni mogoče Nemčije pogrešati pri gospodarski obnovi Podonavja in vse nasprotje med Dunajem in Berlinom ne more na tej resnici nič izpremeniti. Kakor hitro pa je Nemčija pripuščena k sodelovanju, je tudi konec sanj o tem, da bi Avstrija uravnala vse svoje delo le po eni melodiji.

Prav tako se je ponesrečil politični načrt proti Mali antanti. Tudi najbolj vroča želja, da naj bi trojeza Rim - Dunaj - Budapešta dvignila iz mrtvila tržaško in reško pristanišče, ne more spremeniti dejstva, da je v nasprotju z Malo antanto ta želja nedosegljiva. Prav tako pa je jasno, da enako ko Nemčije tudi Českoslovaške ni mogoče izločiti iz Podonavja. Tudi brez sodelovanja Českoslovaške ne gre in tudi českoslovaškega trga ne moreta pogrešati ne Avstrija in ne Madjarska. Zato je morala izzveneti akcija, ki se je začela z očitno sovražno tendenco proti Mali antanti, z zatrditvijo, da je sodelovanje Male antante zaželjeno.

Rimska posvetovanja so torej prinesla popoln preobrat in gospodarskim stvarnostim so se morale umekniti vse politične želje. Pa niti po tem preobratu še ni gotovo, če bodo rimska posvetovanja dosegla kaj več ko platoničen uspeh. Kajti niti ta gospodarska zahteva Italije, da dovoljujejo podonavske države preference samo onim izvenpodonavskim državam, katerih trgovinska bilanca je napram njim pasivna, se ne bo dala izvesti. Ker je danes samo Italija pasivna, bi bila tudi samo Italija deležna preferenc. Že prejasno je, da Nemčija na takšni bazi ne bo sodelovala.

Vse kaže, da bodo tudi rimska posvetovanja iz istega vzroka brez pravega uspeha, kakor so bila pogajanja v Stresi in vse prejšnje konference. Problema podonavskih držav namreč ni mogoče rešiti s stališča izvenpodonavske države in kdor hoče s političnim pritiskom izsiliti rešitev, ki ne odgovarja življenjskim interesom Podonavja, mora doživeti neuspeh. Podonavsko vprašanje je mogoče rešiti le s stališča podonavskih držav samih. Takšno stališče pa je doslej zavzela edinole gospodarska Mala antanta. Po tem stališču naj postane najprej vsaka država Male antante, potem pa vsaka država Podonavja subjekt skupne gospodarske politike, da se s tem prepreči, da bi bilo Podonavje le bojišče, na katerem bi se odigravali boji velikih sil. Z absolutnim varovanjem suverenosti vsake podonavske države naj se postopoma ustvari gospodarska enotnost Podonavja, ki bi enotno nastopala tudi proti velesilam. Najprej za države Male antante dosežena gospodarska skupnost, ki bi stremila tudi za ustvaritvijo enotnega carinskega ozemlja,

ta skupnost bi se potem razširila z istim ciljem na vse Podonavje.

Samo to je pot, ki vodi k rešitvi. Seveda pa izključuje ta pot tako vsak napadalni revizionizem, kakor tudi vsako hegemonistično težnjo katerekoli velesile in naj bi se ta še tako previdno prikrivala. Ni še nobenih pravih znakov, da bi se rimska posvetovanja vršila na tej dozoreli višini, temveč še vedno se tudi pri vsakem čisto gospodarskem vprašanju kaže še ono staro politično kopito, ki bi najraje s silo razbilo vsak poizkus gospodarske konsolidacije Male antante.

Kako zboljšati upravo drž. gozdov?

Zakon o državnem računovodstvu popolnoma zastarel

Nad 2,85 milijonov hektarjev ima Jugoslavija državnih gozdov, ki dajo na leto okoli 6 in pol milijonov kubičnih metrov lesa, dejansko doseženi dohodek pa je znašal v l. 1932/33 celih 2,3 milijona, da je dobila Jugoslavija za en kubični meter znatno manj ko 1 Din. Da ni mogoče takšnega gospodarstva trpeti še naprej, je jasno, saj se to pravi naravnost zapravljati državno imetje. Inž. Manojlović, ki je zbral vse te podatke o slabi rentabilnosti naših državnih gozdov, podaja v drugem članku navodila, kako bi bilo mogoče zboljšati državno gozdno gospodarstvo. Pri tem opozarja zopet na Poljsko, ki je pri skoraj enakem stvarnem položaju dosegla iz svojih gozdov tudi stokrat višji dobiček.

Pred vsem je Poljska razveljavila vse dolgoročne pogodbe. Afera »Kriva je« dokazuje, kako je tudi za nas nujno, da prične država sama izkoriščati svoje gozdove, ne pa da prepušča glavni dobiček tujim družbam. Poljska je nadalje investirala v državne gozdove velike vsote, zgradila potrebne ceste in železnice, ker je brez tega vsako racionalno izkoriščanje gozdov nemogoče. Proračun poljske gozdne uprave je zato visok in je znašal od 250 do 550 milijonov Din, dočim se giblje naš med 66 in 150 milijoni. Zato pa je dosegala Poljska čisti dobiček v višini 240 do 550 milijonov Din, dočim se je gibal naš med 2,3 in 94 milijonov, kar je bila že rekordna višina. Je pač tako, da ne more nobeno podjetje dati večjih dohodkov, če se vanj nič ne investira. To velja za vsako zasebno podjetje in prav tako tudi za vsako državno in zato tudi za državno gozdno upravo.

Druga največja napaka naše gozdne uprave je, da je preveč komplicirana in birokratska. Posamezni predpisi so že pravi anahronizem in čisto nemogoči v vsakem količniku razvitem gospodarstvu. Tako na primer se mora vršiti tudi prodaja lesa iz državnih gozdov po predpisih zakona o drž. računovodstvu. Vsaka prodaja v gospodarskem življenju mora sloneti na ekspeditivnosti in zapornju, zakon o drž. računovodstvu pa je zgrajen na počasnosti, kompliciranosti in absolutnem nezaupanju. V dokaz navaja inž. Manojlović dva primera. Na prodajo je bil les po ceni 8.582.383 Din. Licitacija je bila razglašena v »Služb. Novinah« in v zakonitem roku. Oglasil pa se je le en ponudnik — in to zelo solidna tvrdka — ki je ponudila 11 milijonov 459.000 Din. Ker pa je bil en sam ponudnik, se je razpisala seveda nova licitacija, in ker pri tej ni nihče več ponudil ko 6.600.000, še tretja. Na tej je bila izključna cena že samo 6 milijonov 456.200 Din, a ponudniki so bili še nižji. Koncem koncev sploh ni prišlo do prodaje, a bi brez nemogočih predpisov mogel biti dosežen že pred meseci mnogo boljši dobiček. Tako je gozdna uprava vsled birokratskih predpisov samo pri eni prodaji izgubila milijone.

Zato pa je tudi naš zunanji minister popolnoma pravilno konstatiral, da treba še počakati na realne dokaze, da je namen rimskih posvetovanj, doseči realno sodelovanje vseh podonavskih držav. Tega dokaza dosedaj rimska posvetovanja še niso dokazala, zato pa je tudi njih efekt tako majhen, da niso dosti več ko le poizkus, da se prikrije manever umikanja. Za Malo antanto pa je to že uspeh, ker se iz njega vidi pravilnost koncepta držav Male antante na gospodarsko rešitev podonavskega vprašanja.

Neki trgovec je hotel odkupiti od države več sto vagonov drv po znatno višji ceni, kakor pa je bila običajna. Potreboval pa je les takoj, ki ga je gozdna uprava tudi imela, ker je že imel kupca. Do kupčije zopet ni prišlo, ker se mora prodaja najprej razglasiti v »Služb. Novinah«, ker treba razpisati licitacijo, katere se morajo udeležiti vsaj trije interesi, da minejo meseci, ker je kratkoma nemogoče prejeti v 2 mesecih skleniti po predpisih kupčijo z gozdno upravo. Tako dolgo pa trgovec ni mogel čakati in kupčija je propadla. Zato je nujno, da se vsi ti birokratski predpisi odpravijo in da tu-

Trgovinska pogajanja z Nemčijo

Nemška delegacija pod vodstvom doktorja Sarnowa je dospela v Beograd in sta se nemška in jugoslovanska delegacija že sestali. Načelnik naše delegacije je dr. Pilja, njeni člani pa: načelnik trg. ministrstva dr. Lazarević, načelnik kmetijskega ministrstva Anton Korošec, načelnik fin. min. Radmilo Bujdić, šef urada za kont. živ. dr. Petrović, tajnik zun. min. Macan, sekcijski šef trg. min. Antula in višji tajnik fin. min. Pešić. Tajnik delegacije je dr. Mihajlović.

Šef nemške trgovinske delegacije doktor Sarnow je dal novinarjem daljšo izjavo, v kateri je uvodoma poudaril, da bodo pogajanja ugodno vplivala na bodoče gospodarske odnose med Nemčijo in Jugoslavijo. Obe državi imata mnogo interesa, da povečata trgovino med obema državama. Na podlagi teh obojestranskih interesov se bo tudi skušalo priti do zadovoljive rešitve.

Sedanja trgovinska pogodba ima mnogo nedostatkov in je treba skleniti pogodbo na širši podlagi. Jugoslavija si hoče zagotoviti večji izvoz agrarnih proizvodov. Kakor je ta zahteva razumljiva, vendar ji ne bo mogoče gladko ustreči, ker se nahaja tudi nemški kmet v težki stiski in mora zato Nemčija gledati na to, da dvigne svoje kmetijstvo. Ker pa Nemčija še vedno ne more kriti vseh svojih agrarnih potrebščin, zato upa, da bo le mogoče skleniti z Jugoslavijo pogodbo, ki bo zadovoljila obe državi.

Trgovinski odnosi z Nemčijo so bili skozi leta zelo dobri in zlasti ugodni za Nemčijo, ki je dosegla v letu 1931 in 1932 pri našem uvozu 1. mesto. Dne 5. marca 1933. pa je Nemčija od l. 1927 veljavno trgovinsko pogodbo odpovedala, nastalo je celo brezpogodbno stanje, dokler ni bil sklenjen na podlagi največje ugodnosti dne 29. julija 1933. sporazum, ki je sedaj potekel. Zato so nova pogajanja bila potrebna.

Kako se je gibal zunanja trgovina med Nemčijo in Jugoslavijo, kažejo te številke, vse v milijonih dinarjev:

leto	izvozili v Nemčijo	uvozili iz Nemčije
1926	724,4	918,2
1927	678,7	898,7
1928	779,4	1066,5
1929	676,1	1188,0

di gozdna uprava posluje po trgovskih načelih.

Nadaljnja napaka državnega gozdnega gospodarstva je v koncesioniranem načinu izkoriščanja gozdov, ki je mogoč le v kolonijah. Vsled teh dolgoročnih pogodb o izkoriščanju gozdov je navadno vsako racionalno izkoriščanje gozdov po državi nemogoče. Poleg tega odpira ta sistem na široko vrata korupciji in zlorabam in zato so ga že vse države odpravile. Samo v nekaterih balkanskih državah je ta sistem še ohranjen.

Mnogo trpi gozdna uprava tudi vsled komplicirane in počasne uprave, vsled pomanjkanja določil o odgovornosti posameznih uradnikov, vsled večnih komisij in stroge uprave nemogočih predpisov zakona o drž. računovodstvu.

Zato bi bilo nujno: na eni strani bi se morali razveljaviti vsi dolgoročni dogovori, za kar je vedno dovolj možnosti, ker se nobeno podjetje ne drži dogovorjenih pogojev. Tako dolgujejo tvrdke z dolgoročnimi pogodbami državi okoli 80 milijonov Din. Država bi morala upravo gozdov voditi v lastni režiji in da bi to bilo tudi najbolje, dokazuje uspeh gozdnih uprav v Sloveniji in na Hrvaškem. Kljub vsej krizi bi morala in mogla imeti država od gozdov lepše dobičke, toda pogoj je, da se državno gozdno gospodarstvo popolnoma preuredi in to — čim prej!

leto	izvozili v Nemčijo	uvozili iz Nemčije
1930	790,7	1221,4
1931	543,8	925,4
1932	344,7	506,4
1933	470,6	879,2

Skupno je Nemčija izvozila v našo državo za 3,34 milijarde Din več blaga, kakor pa ga je uvozila iz naše države. Nemčija je torej imela od zunanje trgovine z Jugoslavijo lep dobiček in zato so dobri odnosi z Jugoslavijo tudi v nemškem interesu.

Naš izvoz v Nemčijo stalno pada in sicer zlasti v zadnjih letih, ko vsled odpadka reparacij še posebno težko občutimo pasivni saldo z Nemčijo.

Predvsem izvažajo Nemčija iz Jugoslavije razne sirovine, v mnogo manjši meri pa naše agrarne in živalske proizvode, kar bi bilo za nas posebne važnosti. Tako je na prvem mestu jugoslovanskega izvoza v Nemčijo baker iz borskih rudnikov. Žita, na čemer smo zlasti interesirani, uvažajo Nemčija le malo. Prav tako tudi maslo, meso, vino, fižol, kar vse potrebuje Nemčija v velikih količinah, izvažamo v Nemčijo le v neznatni meri.

V zadnjem času Nemčija izvoz nekaterih naših predmetov naravnost otežkoča. Tako je bila Nemčija nekdanji glavni odjemalec naših češpelj in je 60—70 % vse svoje velike potrebe (do 45.000 ton) krnila v Jugoslavijo. Sedaj nabavlja predvsem kalifornske češplje, pa čeprav so te dražje. Nad vse je nazadoval naš izvoz jaje, ki je padel od skoraj 100.000 centov v letu 1927 na 28.750 centov v letu 1932. Istočasno pa se je dvignil uvoz bolgarskih jaje, ki so kvalitativno slabša od naših, od 114.920 q na 182.000 q. Tudi uvoz rumunskih jaje, ki so še slabša od bolgarskih, se je skoraj podvojil. Iste slabe izkušnje imamo tudi z bavksitom, ki ga Nemčija potrebuje v zelo veliki meri, a ga iz Jugoslavije uvažajo le v neznatnih količinah.

Naloga naše trgovinske delegacije je pri tem stanju stvari jasna. Določeno treba zahtevati povišanje jugoslovanskega uvoza in ker je vsled rimskih posvetovanj Nemčija interesirana na dobrih odnosih z Jugoslavijo, je položaj tudi dovolj ugoden, da bi bila nova trgovinska pogodba z Nemčijo za Jugoslavijo pridobitev in nam omogočila večji izvoz v Nemčijo.

Prečitane zahteve

Zveza zdravniških zbornic je izročila poslancem spomenico, v kateri med drugim zahteva, da se s posebnim amandmanom (!) uzakonijo tudi te določbe:

1. Po znižani taksi ali brezplačno se v državnih in javnih bolnišnicah in zdravstvenih zavodih ne smejo več pregledati premožni ljudje.

2. Kdor ima več ko 4000 Din mesečnih dohodkov, (tu je naznaniti tudi vse postranske dohodke), ne bi smel biti ne obvezno in ne prostovoljno zavarovan za primer bolezni.

3. Zakon o zdravstvenih občinah naj se takoj uveljavi, ker bi se s tem zaposlilo takoj 200 zdravnikov...

Čeprav vemo, da je v sedanji težki krizi tudi položaj nekaterih zdravnikov težaven in čeprav vemo, da so v stiski zlasti mlajši zdravniki, vendar moramo vsaj gornje zahteve zveze zdravniških zbornic prav odločno odkloniti, ker so že preveč nesocialne.

Navidežno so sicer zahteve zdravnikov naperjene le proti premožnim osebam, toda le navidežno, ker je meja za premožnega človeka potegnena tako nizko, da je nad vse udarjen tudi nepremožni srednji stan. Nameščeneec z rodbino, ki ima n. pr. 3000 Din mesečne plače in 1000 Din postranskega dohodka, je po mnenju zdravnikov premožen človek, ki ne bi imel niti te pravice, da bi se smel zavarovati za primer bolezni! Če bi ga doletela nesreča, da bi zbolel kdo v njegovi rodbini, bi moral kar gledati, da najame kje posojilo za plačilo zdravniških stroškov. Menda zvezi zdravnikov ni neznano, da so ti stroški zelo visoki.

Pa recimo, da ima to nesrečo, da je potrebna operacija in da mora v bolnišnico ali sanatorij. V tem primeru gredo izdatki kar takoj v tisoče, saj velja le količnik večja operacija po par tisoč. Kaj ta nesreča ne sploh ne bi imel pravice na ozdravljenje, če ne bi imel potrebnega denarja, le zato, ker je po mnenju zdravnikov vsled 4000 Din mesečnih dohodkov že premožen človek!

Pa kaj naj reče k tej zahtevi trgovec ali obrtnik, ki je desetletja plačeval visoke prispevke za bolniško zavarovanje, ter je plačal v ta namen tisočake in tisočake, a bi sedaj izgubil pravico do zavarovanja samo zato, ker bi ga kdo ocenil, da ima 4000 skupnih mesečnih dohodkov! Kdo pa mu more vzeti z rednim plačevanjem zavarovalnih prispevkov pridobljeno pravico!

Tudi mi bi toplo priporočali, da se čim prej izvede organizacija zdravstvenih občin po vsej državi. Vendar pa smo tega skromnega mnenja, da je najprej treba poskrbeti za to, da imajo vsi ljudje dobro hrano in higienična stanovanja in da so šele potem upravičeni izdatki za zdravstvene občine. Neglede na to, da je danes vse z javnimi dajatvami že tako preobremenjeno, da ni več mogoče zahtevati od ljudstva novih dajatev. Za teh 200 zdravnikov, ki jih omenja zveza zdravniških zbornic, pa je na deželi že danes dovolj zaslužka tudi brez zdravstvenih občin. Treba samo iti na deželo in se uveljaviti kot praktičen zdravnik. Vsaj 4000 Din, kolikor je po mnenju zdravnikov potrebno na mesec za premožnega človeka, bo vsak zaslužil.

Odklanjati pa moramo tudi način, po katerem hoče priti zveza zdravniških zbornic do svojih zahtev. Amandmani se že mnogo preveč uporabljajo in marsikatera grenka

izkušnja bi bila Jugoslaviji prihranjena, če bi se uporabljali amandmani le v mnogo zmanjšanem obsegu. Že celo pa ne gre, da bi se z njimi spreminjal kar zakon, kakor hoče zveza zdravniških zbornic.

Končno si dovoljujemo le še kratko pripombo. Tudi zdravniki vedo, da so ljudje srečni, če imajo toliko denarja, da morejo v primeru bolezni iti v sanatorij, ki si ga sami izberejo in se pustiti zdraviti od zdravnika po svoji volji. Tako bogatih ljudi pa je danes silno malo in ti bodo tudi brez zakona prav gotovo še naprej dobri pacienti zdravnikov. Če bi pa bili zdravniški stroški manjši, potem bi tudi naraslo število takšnih pacientov. Da pa se to zgodi, je odvisno le od zdravnikov samih.

Da je treba nekaj storiti za nezaposlene mlajše zdravnike je gotovo, toda na način, kakor ga predlaga zveza zdrav. zbornic to ni dosegljivo, ker pretirane zahteve odbijajo in povzročajo ravno nasproten učinek, kakor pa se želi. In velik del predlaganih zahtev Zv. Z. Z. spada med pretirane zahteve!

ZORA
SNÉZINKA
MILNI PRAŠEK

BELI SAM!

NAZADOVANJE ČESKOSLOVAŠKEGA SVINJSKEGA UVOZA

Gibanje čl. uvoza svinj in masti nam kažejo te številke.

	1934		1933
	januar	februar	februar
vseh svinj	6.078	5.065	12.537
iz Jugoslavije	3.221	2.067	5.439
iz Madjarske	2.464	2.010	2.878
iz Rumunije	—	416	2.381
iz Danske	386	461	511
iz Poljske	—	8	656

	1934		1933
	januar	februar	februar
skupno	778	926	1.324
iz U. S. A.	181	259	378
iz Holandske	238	253	147
iz Danske	98	157	207

Od začetka leta je uvozila Češkoslovaška 11.143 svinj in 1.704 tone masti, lani v istem času pa 27.618 svinj in 2.104 tone masti. Od nazadovanja uvoza svinj sta bili zlasti prizadeti Jugoslavija in Rumunija. Uspeh gospodarske Male antante se na tem polju še ni pokazal.

Trgovci!

Podpirajte domačo industrijo, zato naročite le „Snezinka“ milni prašek, ki je zajamčeno neškodljiv ter vsebuje nad 60% mila

Izdeluje:

Dolničar & Richter

Ljubljana

Velikanska gradbena akcija angl. vlade

Podobna akcija je potrebna tudi pri nas

Angleška vlada je izdelala zakonski načrt, s katerim naj se odpravijo vsa nehijska stanovanja. V Londonu in v vseh angleških mestih se morajo podreti vse hiše z nehijskimi stanovanji, na njih mesto pa se zgradi nove hiše. Vsem naj bi se podrla 268.000 hiš in nove hiše bi se zgradile za 1.240.000 ljudi. Stroški za izvedbo tega načrta bi znašali 115 milijonov funtov, nad 27 milijard dinarjev. Že prvo leto bo prispevala angleška vlada v ta namen 4 milijone funtov (nad eno milijardo dinarjev), ostale stroške pa bodo morala kriti angleška mesta. Velika gradbena akcija angleške vlade bo seveda tudi nad vse oživila vse angleško gospodarstvo in bo tako njen dobiček dvojen.

Tudi pri nas bi bila podobna akcija potrebna in izvedljiva. Tudi v naših mestih stanujejo ljudje v brlogih, ki niso več podobni človeškim stanovanjem in za katere morajo ljudje plačevati relativno naravnost ogromne najemnine. Ali res ni mogoče, da bi država, banovine in mestne občine skupno z gradbenimi podjetji prevzele funkcije, ki so jih opravljale razne stanovanjske zadrage. Vse te javne korporacije bi skupno z gradbenimi podjetji in denarnimi zavodi ustanovile po banovinah ali le v velikih mestih organizacije, ki bi v seveda mnogo manjšem obsegu izvedle podobno akcijo ko angleška vlada. Če bi se organizacija dobro izvedla, bi se mogle potrebne nove hiše zgraditi tako poceni, da bi tudi najslabše situirani delavci mogli polagoma odplačati gradbene stroške. Akcija bi se mogla mestoma omejiti tudi le na modernizacijo hiš in ker bi se predvsem omejevala na to, da izginejo razna kletna in podstrešna stanovanja, ki so dostikrat le še brlogi, tudi vsled te akcije ne bi nastala za hišne posestnike nobena nevarnost, da stanovanj ne bi mogli oddati. Samo oddajanje brlogov bi postalo nemogoče, a še pri tem bi se moglo urediti tako, da bi

hišni posestnik postal mesto lastnik brlogov, lastnik higieničnih stanovanj.

Je čisto zaman vse upanje, da je mogoče izhod iz sedanje stiske, če se ne poveča življenjski standard ljudi. Ena temeljnih zahtev boljšega standarda pa je, da žive vsi ljudje v higieniških in udobnih stanovanjih. Zato je treba vse stanovanjske brloge odpraviti in zato je slediti angleškemu primeru.

Cene so se dvignile

Oddelek za proučevanje gospodarskih vprašanj pri Narodni banki je objavil indeks cen na debelo za mesec februar. Po teh podatkih se je gibal indeks cen takole:

	febr. 1934	febr. 1933	jan. 1934
rastlinski proizvodi	54.4	65.5	53.2
živalski proizvodi	57.0	60.1	57.8
mineralni proizvodi	83.7	76.8	76.2
industrijski proizvodi	69.1	73.0	69.2
skupni indeks	63.6	68.4	62.9
izvojni predmeti	58.2	61.0	59.2
uvozni predmeti	72.9	74.9	72.9

Totalni indeks se je dvignil za 0.7 točke, kar pa še ni dokaz zboljšanja. Predvsem treba opozoriti na nadaljnji padec cen za naše izvozne predmete, dočim je ostala cena uvoznih nespremenjena. V primeri z lanskim februarjem pa je položaj na vsej črti slabši in totalni indeks je nazadoval za 4.8 točke.

PLAČEVANJE SAMOUPRAVNIH DOKLAD

Ker so nekatere davčne uprave napočno tolmačile odst. 2. § 10. zakona o spremembah zakona o neposrednih davkih z dne 18. II. 1934., je objavil davčni oddelek finančnega ministrstva, da ne podleži samoupravnim dokladom ne samo 6% davek na obresti od hranilnih vlog in onih po tekočem računu, kakor tudi ne 12% in 15% davek na rente, marveč ravno tako tudi ne podleži samoupravnim dokladom davek, ki ga plačujejo podjetja po čl. 71 zakona o neposrednih davkih.

Po svetu

Finančni odbor senata je pričel s proračunsko razpravo, ki jo bo dokončal do konca tega tedna. Računajo, da bo senat proračun sprejel do 28. marca.

Jugoslovansko-bolgarski pregled prične izhajati v Sofiji. List bo odkrito zagovarjal in propagiral zblizanje med bolgarskim in jugoslovanskim narodom.

Grški parlament je soglasno ratificiral balkanski pakt. Šef opozicijske agrarno delavske stranke je poudaril željo, naj bi temu paktu pristopile čim prej tudi Bolgarija in Albanija.

Zakon o zaščiti države pripravlja rumunska vlada. Po tem zakonu bo prepovedano tudi vsako nošenje krojev in orožja. Državni uradniki bodo takoj odpušteni iz službe, če ne bi nemudoma prijavi vsak prestopnik proti temu zakonu.

Atentatorja na pok. ministrskega predsednika Duca bo sodilo sodišče, ki sestoji iz samih generalov. Proces se začne 19. t. m.

Nemška vlada je na francosko spomenico z dne 14. februarja odgovorila šele te dni in obenem izrekla željo, da se njen odgovor ne objavi. Kakor se zatrjuje, ponavlja nemški odgovor v glavnem stare nemške zahteve glede večjih pravic v oboroževanju. Novo pa je, da ponuja Nemčija Franciji sklenitev nenapadnega pakta, kar je posledica Edenovega obiska v Berlinu. Nemčija je namreč pri tej priliki spoznala, da polaga Anglija veliko važnost na varnost Francije.

Eden je izjavil, da bi se moglo doseči staro zaupanje le, če bi se sklenil dogovor o razorožitvi in povečala avtoriteta Društva narodov.

O možnosti vstopa sovjetske Rusije v Društvo narodov se mnogo govori v francoskih diplomatskih krogih, kakor poroča »Prager Presse«.

Madjarski listi pišejo, da se pripravlja blok slovanskih držav, ki bi ga tvorile države Male antante, Poljska, Rusija in Turčija.

Avstrijska vlada demantira, da bi se utihotapljalo skozi Avstrijo orožje v Madjarsko. Mnogo se po svetu demantira.

Za avstrijskega vojnega ministra je bil imenovan monarhist general Schönburg-Hartenstein.

Knez Starhemberg je pozval bivše socialne demokrate, da vstopijo v Heimwehr. Njegov poziv pa ni našel nobenega odmeva.

Habsburžani se nameravajo vrniti v Avstrijo in Dollfussova vlada se trudi, da bi jim vrnitev čim prej omogočila. Tako izjavlja minister Schuschnigg, da je samo vprašanje pravice, če se odpravi zakon, ki prepoveduje Habsburžanom bivanje v Avstriji.

Več sto učiteljev in ravnateljev je bilo v Avstriji odpuščenih iz službe, ker so pripadali socialno-demokratski stranki.

Angleški listi pozdravljajo ustanovitev svobodnega pristanišča v Trstu, ker bi potem mogla dobavljati Anglija za Avstrijo v Trst premog, za kar bi kot kompenzacijo naročala les iz Avstrije.

Nizozemski poslanik v Berlinu je protestiral vsled nedovoljenega prehajanja hitlerjevskih napadalnih oddelkov na Nizozemsko.

Nemški propagandni minister je naročil nemškemu trgovcu, da v korespondenci s tujimi tiskom ne uporabljajo pozdrava: Heil Hitler!

Nenapadni pakt je sklenila Italija z Argentino. Tudi z drugimi južno-ameriškiimi državami sklene Italija podobne pakte.

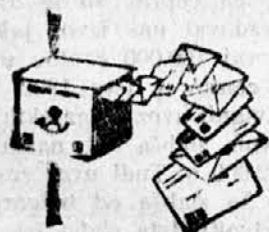
Dočim Staviskijeva žena ne izdaja skrivcev in pomagačev njenega moža, je njegov tajnik zelo zgovoren in je izdal že celo vrsto bivših Staviskijevih prijateljev.

Azija azijskim narodom je geslo, ki ga Japonska posvojem izstopu iz Društva narodov vedno bolj propagira. V kratkem se sestanejo v Dajremu zastopniki Japonske, Kitajske, Mandžurije, Malajskega polotoka in drugih azijskih držav, da ustanove pripravljalni odbor za ustanovitev azijskega društva narodov. Obenem naj bi se ustanovil tudi gospodarski blok azijskih držav.

Narodna socialistična stranka je bila ustanovljena tudi na Japonskem.

Prince Sikst Parmski, ki je skušal med vojno pridobiti Avstrijo za sklenitev separatnega mira s Francijo, je umrl v Parizu v starosti 47 let.

Vodstvo avtomobilske zbornice v Angliji je priporočilo vsem avtomobilskim tvojnicam, da znižajo delovno dobo od 40 na 36 ur tedensko, obenem pa naj zvišajo delavske plače.

KUVERTA
D. Z. O. Z.

LJUBLJANA
Karlovška c. 2 Vožarski pot. 1

TVORNICI KUVERT IN
KONFEKCIJA PAPIRJA

Adria prašek je boljši

Denarstvo

Minister Demetrović o sedanjih kreditnih krizi

Za časa proračunske razprave so nekateri poslanci omenili tudi naziranje ministra Demetrovića o sedanjih kreditnih krizi, kakor ga je izrazil na svojem konferenci privrednikov in narodnih poslancev Savske banovine. Ker je bilo to naziranje šele sedaj objavljeno, a je nad vse zanimivo, ga objavljamo tudi mi. Minister Demetrović je dejal:

»Vsled krize ni rentabilnosti v poljedelski proizvodnji in zato ne more kmetovalec zadostiti svojim obvezam. V podobnem položaju se nahajajo tudi drugi privredniki. Imam vtis, da se vsak privrednik sprašuje, kako dolgo bo še mogel vzdržati, ko troši svoj kapital. Ali en mesec ali eno leto? Kajti če ta položaj še dalje traja, bo končno moral propasti. Moje osebno mnenje je, da je tega, razen drugih razlogov, v mnogem kriva naša denarna politika. Stabilizacija našega dinarja se ni posrečila, poleg tega pa obstoja še ta fatalnost, da naše gospodarstvo mnogo trpi vsled dvojnega tečaja, notranjega in zunanega. Cena kmetijskih proizvodov je vsled tega mnogo nižja, kakor bi bila, če bi se tečaj izenačil. Pri nas obstoji na črni borzi devalvacija dinarja v višini 45%. Mnenja sem, da je treba potegniti konsekvence iz dejanske devalvacije in da se vsaj na ta način popravijo in kolikor mogoče dvignejo cene kmetijskih proizvodov. Po mojem mnenju se ne more kreditna kriza ozdraviti brez spremembe naše denarne politike.«

ZNIŽANJE OBRETNOSTI MERE ZA BLAGAJNIŠKE ZAPISE NARODNE BANKE

Narodna banka je znova znižala obrestno mero za blagajniške zapise. Enomesečnih ne bo izdajala več, za dvomesečne se zniža obrestna mera od 1,5% na 1%, za trimesečne pa od 2,5% na 2%.

Hrv. katoliška banka v Zagrebu izplača za l. 1933. 10odstotno dividendo, to je 2,50 dinarja za delnico.

Rumunska narodna banka je objavila, da za potovanja v tujino ne izdaja več deviz.

Grška je cedirala svojo terjatev pri nemški Državni banki v višini 10,5 milijonov Kč Češkoslovaški narodni banki in s tem izravnala svoj pasivni saldo s Češkoslovaško.

Avstrijska narodna banka bo izplačala ko lani tudi letos 6odstotno dividendo. — Vsled padea šilinga pa dobi vsak delničar mesto lanskih 8,64, letos 11,45 šilingov za delnico.

Avstrijska vlada je odložila reformo drobiža, ker je možno, da pride do avstrijsko-madžarskega valutnega sporazuma in bi bil kovani drobiž v obeh državah enak.

Italijanske velebanke: Banca Commerciale (700 milijonov lir glavnice), Credito Italiano (500 milj. lir) in Banca di Roma (200) plačajo za l. 1933 zopet 5% dividende. Vse tri banke so definitivno sanirane in je vse zamrle kredite ter preveliko število delnic prevzela italijanska vlada po L. R. I.

Credit Lyonnais je zaključil lansko poslovnost leto s čistim dobičkom 83,2 (l. 1932. 83) milijonov frankov. Zavod bo izplačal ko lani 20odstotno dividendo. Bilančna vsota banke je nazadovala za 1,6 na 14,67 milijard frankov. Vloge so padle za 2 milijardi na 12,5 milijard. Veliki dobiček banke je bil dosežen predvsem vsled uspešnega emisijskega delovanja banke.

TUJI KAPITAL V BOLGARSKI INDUSTRIJI

Po najnovejši statistiki je na Bolgarskem 448 industrijskih delniških družb, ki imajo skupno 3235 milijonov levov delniškega kapitala. Tuji kapital je udeležen v 60 podjetjih, večinoma večjih, s kapitalom 1615 milijonov levov.

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

Poslednja poročila trgovskega lista

Devizno tržišče

Tendenco čvrsta; promet 1,416.559-77 dinarjev

Vsled porasta deviznih zaključkov v klirinških devizah (Dunaj-Din) se je povečal totedenski devizni promet za 344 tisoč. Kajti skupno je bilo v tekočem tednu nabavljeno potom avstrijskega privatnega klirina šilingov in inoz. dinarjev za 1,073.000 napram 775 tisoč dinarjev v preteklem tednu. Kako se je gibal dnevni devizni promet nam kažejo te številke:

12. marca 1934 Din 297.726-13 Dunaj-Curiah,
13. marca 1934 Din 306.528-04 Dunaj-London,
14. marca 1934 Din 465.219-94 Din-Dunaj,
15. marca 1934 Din 221.929-32 Dunaj-Din,
16. marca 1934 Din 125.156-34 Pariz.

Največji dnevni devizni promet v tem tednu je bil dosežen na sredinem, najmanjši pa na petkovem borznem sestanku, dočim so na poedinah borznih dnevih prevladovali zaključki v devizah Dunaj in Din.

Narodna banka je intervenirala v Londonu (za Din 80.000—), Parizu (za 80.000 dinarjev) in v Curihu (za Din 40.000—).

V bonih grške Narodne banke ni bilo niti prometa niti notic.

Od ponedeljka tekočega tedna dalje je znašal dnevni promet v avstr. šilingih (vse v tisočih): 203; 192; 48; 96; 40; in v inoz. dinarjih: 39; —; 375; 56; 24.

Porast oziroma padeč prometa v poedinah devizah tekočega napram minulemu tednu je bil naslednji (vse v tisočih Din): Amsterdam minul teden 2 (tekoči teden 7), Berlin — (8), Bruselj — (32), Curiah 64 (70), London 180 (138), New York 52 (9), Pariz — (80), Din. deviza 373 (494) avstr. priv. kliring, Dunaj 402 (579) priv. kliring.

Devize	12. marca 1934		16. marca 1934	
	najnižji	najvišji	najnižji	najvišji
Amsterdam	2308-18	2319-54	2311-24	2322-60
Berlin	1359-03	1369-83	1360-97	1371-77
Bruselj	799-68	803-62	800-24	804-18
Curih	1108-35	1113-85	1108-35	1113-85
London	173-97	175-57	174-75	176-35
New York	3405-50	3433-76	3405-50	3433-76
Pariz	225-85	226-97	225-88	227—
Praga	142-29	143-15	142-34	143-20
Trst	293-79	296-19	293-79	296-19

Temeljem gornje tečajnice so v tekočem tednu malone vse devize le neznatno oscilirale in včeraj notirale ob ponedeljkovih tečajih devize Curiah, New York in Trst.

Ne bo več boja zaradi ločenih zbornic

Med drugimi amandmani je bil sprejet tudi amandman, po katerem sme trgovinski minister v sporazumu z ministrskim svetom izpremeniti uredbo o gospodarskih zbornicah, izdano na podlagi čl. 393. in 394. obrtnega zakona.

Sprejem tega amandmana se je od nekaterih tolmačil tudi tako, kakor da bi s tem nastala zopet prilika, da se oživi borba za ločene in skupne zbornice. Takšno tolmačenje pa je popolnoma napačno. Kajti trgovinski minister je pri utemeljevanju novega amandmana izrečno naglasil, da gre le za to, da se omogoči spojitve beograjske trgovinske in industrijske zbornice v skupno zbornico. Nadalje je treba urediti spore nekaterih zbornic na jugu države zaradi razdelitve področja teh zbornic. Če bi se namreč področja popolnoma krila z mejami banovin, kar se je nameravalo, potem bi bile nekatere zbornice občutno prizadete. Tako bi n. pr. sarajevska zbornica izgubila kar sedem okrajev. In da se morejo področja zbornic pravilno razdeliti, je namen novega amandmana. Določbe čl. 393 in 394 pa ostanejo še naprej v veljavi in je vsako novo razpravljanje o skupnih in ločenih zbornicah popolnoma odveč.

Vse ostale na tukajšnji borzi beležene devize so v razdobju tega tedna okrepile svoje tečaje. Amsterdam za 3,06 točke, Berlin za 1,94 točke, Bruselj za 0,56 točke, London za 0,78 točke, Pariz za 0,03 točke in slednjič Praga tudi za malenkost 0,05 točke. Avstrijski šilingi so bili trgovani najnižje po Din 9,15, a najvišje po 9,25.

Adria praseh je boljši

Efektivno tržišče

Tendenco nespremenjeno stalna

Tudi v tekočem borznem tednu ni došlo do zaključkov. Prav tako je še nadalje beležila ponudba v delnicah Kranjske industrijske družbe na bazi Din 250— brez povpraševanja in so tudi povsem izostale notice bančnih ter ostalih industrijskih papirjev.

Izmed državnih vrednot je tekom tega tedna dosegel Seligman še največjo tečajno okrepitev 3, odnosno 6 točk v povpraševanju, odnosno v ponudbi, dočim je uvrstil 8% Blair svoj denarni in blagovni tečaj za 2, oziroma 1 točko, a 7% Blair za poldrugo, odnosno za pol točke. Vsi ostali državni efekti so v razdobju tega tedna beležili — večinoma brez znatnejših vmesnih tečajnih oscilacij — ob nespremenjenih tečajih, kakor nam predločuje spodnja efektivna tečajnica:

7% inv. pos.: od 12. do 16. marca 72—73.
Agrarne obveznice: 12. in 13. marca 36 povpr., 14. in 15. marca 35 povpr., 16. marca 36—37.

8% Blair: 12. in 13. marca 53—55, 14. in 15. marca 54 povpr., 16. marca 55 do 56.

7% Blair: 12. marca 50—52, 13. marca 50—51, 14. in 15. marca 51, 16. marca 51—50—52, 17. marca 51—50—52, 18. marca 51—50—52, 19. marca 51—50—52.

Seligman obveznice: 12. in 13. marca 62 do 64, 14. in 15. marca 64 povpr., 16. marca 65—70.

Begluške obveznice: 12. marca 53 povpr., 13. marca 54 povpr., od 14. do 16. marca 53—54.

Vojna škoda: 12. marca 316 povpraševanje, 13. marca 315—317, 14. in 15. marca 316—317, 16. marca 316—318.

Mednarodni borzni indeks

Razporejenost na velikih svetovnih borzah je bilo v preteklem tednu mlačno in kupcij je bilo sklenjenih le malo. Samo na londonski, amsterdamski in berlinski borzi je bilo razporejenost bolj ugodno. Tečaji so se gibali tako-le:

	Koncem 1927 = 100 %	17. II.	24. II.	3. III.	10. III.
London	75-8	78-3	79-9	82-5	
Pariz	59-9	59-2	57-9	56-4	
Berlin	30-8	31-5	31-8	32-3	
Praga	61-3	63-1	62-2	60-1	
Dunaj	30-2	30-2	33-4	32-6	
Bruselj	28-9	28-2	28-1	28-1	
Amsterdam	35-0	34-7	34-1	34-9	
Stockholm	12-9	13-0	13-3	13-3	
Curiah	44-6	43-8	43-7	42-8	
New York	67-4	65-2	64-8	62-7	

Na podlagi tečajev na desetih velikih svetovnih borzah izračunani indeks je v preteklem tednu nazadovao od 44,9 na 44,6 %.

NAPOVED PRIDOBINE ZA LETO 1934.

Združenje trgovcev v Ljubljani opozarja svoje člane, da poteče rok za vložitev napovedi pridobine za leto 1934. (dohodek 1933.) dne 31. marca 1934. Kdor do tega dne ne bi mogel predložiti svoje napovedi, naj zaprosi pri davčni upravi za podaljšanje roka prijave. Vsa ostala navodila dobijo trgovci v tajništvo Združenja. Uprava.

Zunanja trgovina

TRGOVINSKA POGAJANJA ČEŠKOSLOVAŠKE IN RUSIJE

Po časopisnih poročilih so se trgovinska pogajanja med Češkoslovaško in sovjetsko Rusijo že pričela. Pogajanja potekajo ugodno in računa se na skorajšnjo sklenitev pogodbe. Ta bo najbrže sklenjena na podlagi načela največje ugodnosti, medsebojna zamenjava blaga pa se bo uredila s kontingenti.

Za veronski sejem je bilo prodanih čez 100 lepih medjimurskih konj, za katere so prešli kmetje po 4 do 6 tisoč Din za konja. Tudi iz Švice, Avstrije in Nemčije je prišlo v Medjimurje mnogo nakupovalcev konj.

Čsl. kmetijski minister dr. Hodža je na nekem shodu napovedal uvedbo žitnega monopola na Češkoslovaškem. Monopol pa se bo uvedel zelo previdno, da ne bo oškodovano domače poljedelstvo.

Čsl. agrarni senatorji zahtevajo, da se proglasi trgovina z živimi živalmi kot koncesionirani obrt.

Češkoslovaški žitni sindikat je dovolil, da se uvozi iz Jugoslavije in Rumunije po 1500 vagonov koruze. Uvoz se mora izvršiti do 15. maja.

Cene surovim kožam so se na Češkoslovaškem in v Nemčiji v zadnjem času dvignile.

Švicarska vlada je do konca l. 1935. prepovedala vsako novo ustanovitev tvornice za ure ter tudi vsako povečanje sedanjih tvornic.

Promet v baselskem pristanišču na Reni je narasel od 1.411 tisoč ton v l. 1932. na 1.695.000 ton v letu 1933. Še pred 10. leti je znašal promet samo 39.000 ton.

Industrijski koncern Pirelli v Milanu izplača za l. 1933. 10-odstotno dividendo ko lani.

Prodaja od zasebnikov izdelanih poštinih kart bo z 31. julijem v Avstriji prepovedana.

V 3 mesecih se morajo v Franciji zapreti vse veleblagovnice z enotnimi cenami. Rok treh mesecev je dovoljen, da se morejo spremeniti v navadne trgovine.

PREGLED IN ŽIGOSANJE MER

Trgovinski minister je odredil, da se člen 7. uredbe o prvem in začasnem pregledu in žigosanju meril, naprav za merjenje sodov in steklenic glasi odslej: Roki, ki se morata v njih izvršiti in ponavljati časni pregled in žigosanje, so: 1. dve leti za merila dolžine in debeline, za naprave za merjenje dolžine in površine, za merila za tekočino, za naprave za merjenje tekočine, za votla merila in za naprave za merjenje suhih snovi, za tehtnice in taksametre; 2. za vodomere, plinomere in strujomere bo določala centralna uprava za mere ob odobritvi poedinah fabrikatov na podlagi pregleda sistema in naknadnih pregledov od primera do primera roke, v katerih bo treba dotični aparat predložiti v časni pregled in žigosanje. Roki ne smejo biti daljši od 3 za vodomere, od 5 let za suhe plinomere, od 10 za mokre plinomere in od 5 let za strujomere.

ZOPET NOVA TEKSTILNA TVORNICA

Češkoslovaški tvorničar Mikša zgradi v Crvenki tekstilno tvornico, ki bo nameščena v prostorih bivše električne centrale. V začetku bo imela tvornica okoli 50 tkalških strojev. Tvornica bo najbrže izdelovala v prvi vrsti platno.

»SLUŽBENI LIST«

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 17. marca objavlja med drugim: Uredbo o občinskih uslužbencih — Objavo banske uprave o pobiranju obč. trošarine v letu 1934 — Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

Dr. Pirčeva
sladna kava

je prvovrsten domač izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke.

Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitkom.

Dobava-prodaja

Dobava računskega stroja. Z ozirom na določila čl. 94 zak. o drž. rač. razpisuje ponovno Dravska direkcija pošte v Ljubljani dobavo tvorniško novega računskega stroja v kvaliteti marke Dalton na deset tipk s kapaciteto 99.999.999 na ročni pogon s petletnim pisanim jamstvom dobavno šest tednov po prejemu naročila franko direkcijske pošte. S pet dinarji kolokovane ponudbe se sprejemajo do incl. 26. marca t. l. Ponudba mora biti opremljena s klavzulo, da so pogoji znani in da se na nje pristaja. Računski stroji s polno tastaturo ne pridejo v poštev.

Dravska direkcija pošte v Ljubljani razpisuje prvo pisarno licitacijo za dobavo 9000 kg bencina. Licitacija bo dne 21. aprila ob 11. uri v pisarni rač. ekonomnega odseka, soba št. 42, Sv. Jakoba trg št. 2. Najkasneje do 10. ure na dan licitacije se mora položiti 5% kavecija v pisarni Dravske direkcije pošte v Ljubljani, soba št. 41. Pogoji se lahko vpogledajo in kupijo po Din 20— v pisarni podpisane direkcije.

Direkcija drž. rudnika Kakanj sprejema do 22. marca ponudbe o dobavi 150 m³ jamskega lesa, 650 stekel za okna, 300 kg brodrskih verig, 10.000 kg portland-cementa, 50 ščetk za Siemensove motorje, 200 baterij za žepne svetiljke in 18 m gomilnih usnjatih jermenov.

Dne 23. marca pri Komandi Savske divizijske oblasti v Zagrebu ustmena javna licitacija za dobavo 20.000 kg jedilnega olja, 1000 kg paprike, 12.000 kg čebule, 100 kg marmelade, 110 kg cikorijske, 12 tisoč kilogramov kisa, 300 kg čaja, 860 kg kave.

Direkcija rudnika Ugljevik sprejema do 29. marca ponudbe o dobavi raznega električnega materiala, zakovic, vžigalnikov, vazelina za kopita, stauferjevih mazalic, žičnikov in raznega orodja.

Direkcija drž. rudnika Senjski Rudnik sprejema do 9. aprila ponudbe o dobavi 30.000 kg portland-cementa in 10.000 kg karbida.

(Pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani.)

Pri Komandi granične trupe v Skoplju bodo te ofertne licitacije: Dne 23. marca za dobavo 8500 porcelanastih izolatorjev, dne 24. marca za dobavo 10.000 krivih železnih nosilcev, dne 26. marca za dobavo 1100 nalivnih elementov. — (Pogoji so na vpogled pri inženjerskem oddelku te komande.)

Dobava kruha. Dne 20. marca bo pri Upravi jetnišnice dež. sodišča v Ljubljani prva, dne 30. marca pa druga ustna licitacija za dobavo kruha za čas od 1. aprila do 30. junija t. l.

Odprema in carinjenje pošiljk za vsa državna rudarska podjetja kr. Jugoslavije se odda potom ofertne licitacije dne 11. aprila pri Direkciji državnih rudarskih podjetij v Sarajevu. (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani.)

Zakup ribolova v Bagerskem jezeru bo potom ofertne licitacije dne 26. marca pri Direkciji drž. železnice v Subotici. — (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Razpisane so te ofertne licitacije:

Dne 26. marca bo pri ekonomskem oddelku Komande mornarice v Zemunu ofertna licitacija za dobavo 4000 ton inozemskega premoga; dne 27. marca pa za dobavo 10.000 ton domačega premoga.

Dne 28. marca pri Upravi dravske stalne vojne bolnice v Ljubljani za dnevno dobavo mesa, mleka in žemelj za čas od 1. aprila do 31. junija 1934.

Dne 28. marca bo pri gradbenem oddelku Direkcije državnih železnic v Sarajevu ofertna licitacija za dobavo 60.000 kg livarskega koksa.

»Etnolog«, glasnik etnografskega muzeja v Ljubljani

Pod uredništvom dr. Nika N. Županića je izšla 5. in 6. knjiga Etnologa, ki ga izdaja Etnografski muzej v Ljubljani. Vsebinsko te dvojne številke je izredno bogata in nad vse raznovrstna, da zasluži popolno priznanje. Poleg strogo znanstvenih razprav je v »Etnologu« tudi več razprav, ki morajo zanimati tudi najširšo slovensko, a tudi jugoslovansko javnost. Tako razprava Mie Brejčeve o slovenskih narodnih nošah na Koroškem, Jože Rusova razprava o odnosu vislanskih Hrvatov do Slovenstva. — Razprava odkriva čisto nove poglede in vpliva mestoma senzacionalno. Razprava dr. N. Županića o pomenu nekaterih starih geografskih in etničnih imen na balkanskem polotoku prinaša tudi celo vrsto zanimivih odkritij, ter je za spoznavanje naše stare zgodovine velike važnosti. Dr. Niko Županić je objavil še celo vrsto drugih razprav, ki se vse odlikujejo po lepem slogu, zanimivih, bogati in duhoviti vsebini. Posebno treba omeniti še razpravo P. Skoka v franc. jeziku: Študije o jugoslov. slovarju na osnovi folklorne in geografije, M. Markičeve razpravo o izenačenju slovenskih črkopisov in drugo njegovo razpravo: Nekaj pomembnejših slovenskih etimologij. Fr. Steletov članek o umetnosti Dolenjske. B. Šarie prispevek iz Simon Povodnega dela »Bürgerliches Lesebuch«. Kotnikov Drobosnjakov »Izgubljeni sin«, Gasparijev opis »Zbirke starin in umetnin v Kamniku« ter štiri nekrologe o dr. Stanku Vurniku, Josipu Mantuaniju, dr. Laz. Dimitrijeviču in dr. A. Muki ter še nekaj člankov. — Zelo pester je listek, bibliografija pa izčrpna. — Tako je dvojna številka »Etnologa« s svojo bogato vsebino v resnici reprezentativna ter dela čast Etnografskemu muzeju v Ljubljani ter zlasti še uredniku in glavnemu sodruidniku »Etnologa« — dr. N. Županiću.

Temelji avstrijske reforme socialnega zavarovanja

Avstrijski minister Neustädter-Stürmer predloži dne 15. t. m. avstrijski vladi nov načrt o reformi socialne zakonodaje. Po novem načrtu se pobirajo prispevki zveze, dežel in občin za soc. zavarovanje še naprej deloma s kriznimi dodatki na davek na poslovni promet deloma pa iz proračunskih sredstev teh korporacij. Prispevki delodajalcev v višini 160 do 200 milijonov šilingov se v bodoče ne bodo pobirali v sedanji obliki, temveč le s primernim povišanjem davka na poslovni promet. Prispevki delojemalcev pa se bodo pobirali še nadalje v sedanji obliki z odtegljaji od plač, vendar pa ne več po mezdni razredih, temveč se bodo odmerjali procentualno z ozirom na višino mezd. Delavec z nižjo tedensko mezdo bo tudi manj plačeval. Nič več pa se ne bodo plačevali ti prispevki na podlagi kompliciranih računov po bolniških blagajnah, temveč se bo do čisto navadno nalepljali davčni kolki na plačilne liste. S tem se bo vse postopanje zelo poenostavilo. Pozneje se bo najbrže izvedla tudi združitev vseh zavarovalnih uradov v en zavarovalni zavod.

ČESKOSLOVAŠKA DAVČNA STATISTIKA

Izšel je podroben pregled o českoslovaških davkih v l. 1930. Iz pregleda posnemamo:

Vseh davkoplačevalcev je bilo 2.727.195 (11.000 več ko v l. 1928). Vsi ti so imeli 39.693 milijonov Kč dohodkov (za 1.691 milijonov Kč manj ko v l. 1928). Od čistega dobička je odpadlo 64,7% (62,2% v l. 1928) na dohodke iz službenega razmerja, 20,1% (20,0%) na dohodke od podjetij, 9,4% (12,8%) od dohodkov zemlje, 2,9% (2,7%) od dohodkov kapitala, 1,8% (1,9%) od dohodkov iz poslopij in 1,1 (1,0)% iz drugih virov.

Povprečni čisti dohodek enega davkoplačevalca je znašal 14.529 (15.247) Kč, povprečno pa je plačal vsak davkoplačevalec 388 (423) Kč davka. Od 100 Kč dohodka je znašal davčni prispevek 2,66 (v letu 1928 2,77) Kč.

Gospodarska kriza je torej zmanjšala dohodek prebivalstva za 1.691 milij. Kč. Davčna uprava na Českoslovaškem pa je to tudi upoštevala in je bila zato dohodnina znižana. Dobro bi bilo, če bi tudi naša davčna uprava objavila podobno statistiko.

Adria prašek je boljši

RAZNO

Za vršilec dolžnosti komandanta vojne mornarice je bil po upokojitvi podadmirala Stankovića imenovan kontreadmiral Marijan L. Polić, rodom iz Jastrebarskega.

Zanimivo statistiko o letošnji proračunski razpravi podajajo listi. Proračun je bil sprejet z 245 proti 19 glasovom. Finančni odbor skupščine je razpravljal o proračunu na 17 sejah, na katerih je govorilo 314 govornikov. V načelni debati je govorilo 111 govornikov, v podrobni pa 361, skupno torej 472 govornikov, dočim jih je bilo lani le 257. Vsa debata obsega 80.000 s strojem pisanih strani, dočim je bilo za lansko proračunsko debato potrebnih le 28.000 strani.

Zagrebski občinski svet ne more imeti seje, ker nima kvoruma.

Skupina bolgarskih zdravnikov, venerologov, je dospela v Beograd, kjer je bila zelo prisrčno sprejeta.

Mesto Karlovac ni dobilo 2 in pol milijona posojila od Drž. hip. banke. Kakor piše »Jug. Lloyd« je bilo posojilo odbito najbrže vsled tega, ker se je v skupščini govorilo, da je dovolila občina za to posojilo 200.000 Din provizije.

V Zagrebu je bilo koncem januarja 28 tisoč 571 brezposelnih, od teh 24.719 moških.

Pred državnim svetom se vrši razprava proti devetim uradnikom finančnega oddelka zagrebske železniške direkcije, ker so z nemarnim delom oškodovali državo.

Ravnatelj in 15 profesorjev gimnazije v Buzini v Rumuniji je bilo aretiranih, ker so skozi celih deset let izdajali napačna izpričevala.

250 vreč dinamita je eksplodiralo v pristaniškem mestu La Libertad v San Salvadoru. Več sto ljudi je bilo ubitih, okoli tisoč pa ranjenih. Vse pristanišče je porušeno.

Že v 24 urah

barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. škroli in svetlelika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, munga in lika domače perile

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4—6. Seleburgova ul. 8. Telefon št. 22-72.

Konkurzi in prisilne poravnave

Odpravljen je konkurz trgovca Grosa Samuela v Fokovcih, ker je bila razdeljena vsa masa.

Poravnalno postopanje trgovke z mešanim blagom Florjane Frančiške v Št. Pavlu pri Prebolu, je končano.

Potrjuje se poravnava sodavičarja Koropec Franca v Konjicah. Izplača se 55 % kvota v 10 enakih mesečnih obrokih, počenši v 2 mesecih po pravomočnosti poravnave.

Družabnika(co) ali finansirja

iščem v svrhu izkoriščanja patenta večmilijonske vrednosti. — Dopisi na upravo lista pod značko »Visoki dohodki«.

OBČNI ZBORI

Zadružna elektrarna za Ptuj, Breg in okolico v Ptuj, r. z. z o. z., ima IX. redni občni zbor dne 8. aprila ob 10. v mestni posvetovalnici v Ptuj.

TRŽNA POROČILA

MARIBORSKI TRG

Na trg z dne 13. marca t. l. je bilo prignanih 14 konjev, 15 bikov, 150 volov, 363 krav in 13 telet, skupaj 555 glav. Cene so bile te: debeli voli 1 kg žive teže od Din 3-50 do 3-75, poldebili voli Din 2-50 do 3.—, plemenski voli 3-50 do 3-75, biki za klanje 3— do 3-50, glavne krave debele 2-50 do 3-50, plemenske krave 1-50 do 2-50, krave za klobasarje 1-50 do 2—, molzne krave 2— do 2-50, breje krave 2— do 2-50, mlada živina 2-75 do 4—, teleta 4 do 5—. Prodanih je bilo 309 živali.

Mesne cene: volovsko meso I. vrste 1 kg Din 8—10, II. vrste 6—8, meso od bikov, krav, telic 4—6, telečje meso I. vrste 10 do 14, II. vrste 8—10, svinjsko meso sveže Din 10—16.

ZAGREBSKI TEDENSKI SEJEM

Zadnji zagrebski tedenski sejem je bil dobro obiskan. Boljše živine pa je bilo na trgu malo. Povpraševanje se je omejevalo le na domače potrebe. Cene so ostale v glavnem neizpremenjene. Iz Slovenije je

bilo večje povpraševanje po prašičih.

Dogon: 16 bikov, 401 krava, 75 junic, 154 volov, 35 juncev, 116 telet, 524 konj, 589 prašičev in 250 pujskov.

Cene: biki po 3-50, krave za mesarske svrhe 3 do 3-50, za klobase po 2-25 do 2-45, voli I. vrste po 4 do 4-75, II. po 3-50 do 3-75, bosanski po 3 do 3-25, živa teleta po 5-50 do 6, zaklana po 7-50 do 8-50, pitani prašiči po 9-50 do 10, nepitani po 7 do 7-50, pujski po 130 do 160 žival, zaklani pujski po 13 do 14 Din kg, zaklani jarčki po 17, konji po 5000 do 8000 Din par, žrebeta po 1500 do 2000 Din grlo, konji za klanje po 1 do 1-50 Din za kg žive teže.

Detelja po 50 do 55, otava po 45 do 50, seno po 35 do 40, slama za krmo po 35 do 40, za steljo po 30 do 35 Din za 100 kg. Drva so bila po 95 do 100 Din, kolje za vinograde se je prodajalo po 0-70 do 0-90 za kos.

Program ljubljanske radio postaje

Nedelja, dne 18. marca. 7.45: Vinograd spomladi (ing. Zupančič Ivo) — 8.15: Poročila — 8.30: Telovadba (Pustišek Ivko) — 9: Versko predavanje (dr. Mihael Opeka) — 9.15: Prenos cerkvene glasbe iz fran. cerkve — 9.45: Plošče — 10: Iz zapiskov delovskega reporterja (Ivan Vuk) — 10.30: Plošče — 10.45: Ob 520letnici poslednjega ustoličenja na Gosposvetskem polju (Vladimir Puc) — 11.15: Slovenska glasba, izvaja Radio orkester — 12: Čas, plošče — 15: Prenos koncerta Sokolske župe Kranj z Jesenic — 20: Radio orkester — 20.45: Plošče (zbiori) — 21.15: Vokalni sol. koncert gđc. Iglitchev — 21.45: Čas, poročila, Radiojazz.

Ponedeljek, dne 19. marca. 7.45: Naše planine in planšarstvo (ing. Pirc Alfonz) — 8.15: Poročila — 8.30: Obrtniško predavanje (Ivan Mihelič) — 9: Versko predavanje (dr. Ciril Potočnik) — 9.30: Orgelski koncert (Blaž Arnič) — 10: Prenos cerkvene glasbe iz stolnice — 11: Slovenska glasba, radio orkester — 12: Čas, plošče — 16: O napravi umetnih travnikov (ing. Sadar Vinko) — 16.30: Mladinski zbor »Trboveljskih slavčkov« — 17.30: Plošče — 20.30: Prenos opere iz Beograda. V odmoru: Čas in poročila.

Torek, dne 20. marca. 11: Šolska ura: Potovanje v Indijo (ing. Ferdo Lupša) — 12.15: Plošče — 12.45: Poročila — 13: Čas, plošče — 18: Otroški kotiček: Pogumni Tonček (št. Jakobski gled. oder) — 19: Francoščina (prof. Prezelj) — 19.30: Buddha in Buddhizem (ing. Ferdo Lupša) — 20: Glasbeno predavanje — 20.30: Radio-orkester — 21.15: Vokalni dueti gđc. Gnusove in Rudolfove — 21.45: Radiojazz — 22.10: Čas, poročila — 22.30: Angleške plošče.

Narodno gledališče v Ljubljani

Drama, začetek ob 20.

Sobota, dne 17. marca: Premiera Nušičeve komedije Beograd nekdanj in sedaj. Izven.

Nedelja, dne 18. marca ob 15.: Raj potepuhov. Globoko znižane cene od 4 do 14 dinarjev. Izven.

Ob 20.: Kariera kancelista Vinciga. Globoko znižane cene od 4 do 14 Din.

Ponedeljek, dne 19. marca ob 20.: Beograd nekdanj in sedaj. Izven.

Torek, dne 20. marca: Zaprt.

Opera, začetek ob 20.

Sobota, dne 17. marca ob 15.: Marta. Dijaška predstava. Globoko znižane cene od 4 do 15 Din.

Nedelja, dne 18. marca ob 15.: Gorenjski slavček. Gostuje tenorist Marij Simenc. Izven. Znižane cene.

Ob 20.: Ples v Savaju. Izven. Znižane cene.

Ponedeljek, dne 19. marca: Ples v Savaju. Izven. Znižane cene. Gostuje tenorist M. Jelačin.

*

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Nedelja, dne 18. marca ob 15.: Mala Floramye. Globoko znižane cene.

Ob 20.: Ljubimkanje. Prireditel Zveze mladih intelektualcev.

Ponedeljek, dne 19. marca: Ples v Savaju. Globoko znižane cene. Zadnjič.

Ob 20.: Scampolo. Globoko znižane cene. Zadnjič.

KLIFEJE
vseh vrst no
fotografijah
ali risbah
izvršuje
najsolidnejše

KLISARNA ST-DEU
LJUBLJANA-DALMATINOVA 13